

Bruksela, dnia 5.12.2023 r.
COM(2023) 758 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
na podstawie art. 14 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)
2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	3
2.	ZAKŁADANE CELE	4
3.	ARCHITEKTURA PROJEKTU I PODEJŚCIE DO PLANOWANIA	5
	Etap 1 – Konceptualizacja	5
	Etap 2 – Opracowanie systemu	6
	Etap 3 – Rozwój i wdrażanie projektu	6
4.	PRZEGLĄD POSTĘPÓW	6
	Rozwój projektu	6
	Metoda: podejście zastosowane do wdrożenia systemu kontroli przywozu dóbr kultury	7
	Planowanie na wysokim szczeblu	7
	Wniosek o wprowadzenie zmiany	8
	Synergie zewnętrzne	8
	Współpraca wewnętrzna	8
	Współpraca z grupą projektową ds. digitalizacji dóbr kultury	8
5.	RYZIKO OPÓŹNIEŃ	10
	Ryzyko 1 – Przydział personelu	10
	Ryzyko 2 – Unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie ceł i ogólne priorytety rozwoju IT w dziedzinie ceł	10
	Działania zaradcze	10
6.	WNIOSKI	10
	ZAŁĄCZNIK I: WIELOLETNIE PLANOWANIE STRATEGICZNE	12
	ZAŁĄCZNIK II: KALENDARIUM GŁÓWNYCH ETAPÓW PROJEKTU I KLUCZOWYCH ETAPÓW POŚREDNICH	15

GLOSARIUSZ

Uzasadnienie biznesowe	Dokument przedstawiający uzasadnienie projektu IT i określający jego wymogi budżetowe.
Dokument koncepcyjny	Dokument koncepcyjny zawiera rozwinięcie założeń przyjętych w dokumencie dotyczącym uzasadnienia biznesowego. Stanowi on zapis partnerstwa między właścicielem systemu a dostawcą systemu oraz rozumienia systemu w chwili jego sporządzenia.
System kontroli przywozu dóbr kultury	Scentralizowany system elektroniczny dotyczący przywozu dóbr kultury.
System TRACES	Zintegrowany skomputeryzowany system weterynaryjny – wielojęzyczna platforma internetowa Komisji Europejskiej na potrzeby certyfikacji sanitarnej i fitosanitarnej.
EU CSW-CERTEX	Unijny system jednego okienka w dziedzinie cel służący do wymiany świadectw.
WRF	Wieloletnie ramy finansowe: długoterminowy budżet UE na lata 2021–2027.
BPM	Model procesów operacyjnych na poziomie aplikacji, który opisuje całość procesów operacyjnych i przepływ informacji na potrzeby aplikacji, uzupełniając systemowy model procesów operacyjnych stworzony na etapie „Specyfikacji systemu” w celu uwzględnienia specyficznych potrzeb aplikacji.
Dokument BAC	Dokument określający kryteria akceptacji operacyjnej (ang. Business Acceptance Criteria).

1. WPROWADZENIE

Celem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r.¹ w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (zwanego dalej „rozporządzeniem”) jest zapobieganie nielegalnemu handlowi dobrami kultury, w szczególności gdy przyczynia się on do finansowania działalności terrorystycznej, oraz zakaz przywozu na obszar celny Unii dóbr kultury wywożonych nielegalnie z państw trzecich.

Rozporządzenie uzależnia przywóz niektórych dóbr kultury uznawanych za szczególnie zagrożone (mianowicie przedmiotów archeologicznych i części rozebranych obiektów zabytkowych) od pozwoleń na przywóz, a innych, uznawanych za mniej zagrożone, od oświadczeń importera i zapewnia poddanie ich jednolitym kontrolom przy przywozie do Unii. Niektóre rodzaje przywozu dóbr kultury przeznaczonych do szczególnych zastosowań (edukacyjnych, naukowych lub badawczych) zwolniono z tych wymogów w zakresie dokumentacji.

Spoczywający na importerach obowiązek uzyskania pozwolenia na przywóz lub sporządzenia i przedłożenia organom celnym oświadczenia importera zacznie obowiązywać dopiero z chwilą uruchomienia scentralizowanego systemu elektronicznego (systemu kontroli przywozu dóbr kultury).

System kontroli przywozu dóbr kultury będzie służył nie tylko jako sposób dopełnienia formalności przez podmioty gospodarcze, lecz także do przechowywania i wymiany informacji między administracjami państw członkowskich odpowiedzialnymi za wdrażanie rozporządzenia (organami celnymi i organami ds. kultury).

Funkcjonowanie systemu kontroli przywozu dóbr kultury zależy od unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie ceł, ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2022/2399², które stanowi podstawę prawną funkcjonowania unijnego systemu jednego okienka w dziedzinie ceł służącego do wymiany świadectw (EU CSW-CERTEX).

EU CSW-CERTEX stanowi centralny element unijnego systemu jednego okienka i Komisja opracowała go w celu połączenia krajowych środowisk jednego okienka w dziedzinie ceł z unijnymi systemami lub bazami danych utworzonymi na potrzeby wymogów niedotyczących ceł, aby wszystkie właściwe organy miały dostęp do odpowiednich danych i mogły łatwiej współpracować przy odprawach granicznych.

Co 12 miesięcy od daty wejścia w życie rozporządzenia do chwili uruchomienia systemu kontroli przywozu dóbr kultury Komisja ma przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania z postępu prac w zakresie ustanawiania tego systemu elektronicznego.

W pierwszym rocznym sprawozdaniu Komisji z postępu prac³ przedstawiono działania, które służby Komisji podjęły w pierwszym roku po wejściu w życie rozporządzenia, czyli: a) prace przygotowawcze na potrzeby przyjęcia niezbędnych przepisów wykonawczych oraz b)

---

¹ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 1.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2399 z dnia 23 listopada 2022 r. ustanawiające unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie ceł oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 952/2013, Dz.U. L 317 z 9.12.2022, s. 1.

³ [COM\(2020\) 342 final](#).

konsultacje z państwami członkowskimi za pośrednictwem grupy ekspertów ds. zagadnień celnych związanych z dobrami kultury oraz grupy projektowej ds. przywozu dóbr kultury.

W drugim rocznym sprawozdaniu Komisji z postępu prac⁴ przedstawiono postępy poczynione dzięki przyjęciu rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/1079⁵ i wdrożeniu etapu 1 – Konceptualizacja – projektu systemu kontroli przywozu dóbr kultury, prace wykonane przez grupę projektową utworzoną w tym celu oraz postępy w opracowywaniu uzasadnienia biznesowego i dokumentu koncepcyjnego dotyczących projektu systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

Trzecie roczne sprawozdanie Komisji z postępu prac⁶ objęło:

- a) ostateczną redakcję pierwszej wersji pakietu modeli procesów biznesowych dla systemu kontroli przywozu dóbr kultury. Ich dodatkowe aktualizacje będą wymagane na etapie rozwoju;
- b) ostateczną redakcję dokumentu BAC, w którym przedstawiono wszystkie scenariusze testowe potrzebne, aby kompleksowo przetestować wymogi operacyjne i funkcjonalne na potrzeby systemu kontroli przywozu dóbr kultury w celu zapewnienia, aby mógł on zaspokoić wszystkie zidentyfikowane potrzeby dotyczące działania systemu;
- c) tworzenie historii użytkowników i dostosowywanie ich do BAC, weryfikowanie informacji potrzebnych programistom do oszacowania i wdrożenia funkcji niezbędnych do spełnienia wymogów.

Niniejsze, czwarte roczne sprawozdanie z postępu prac obejmuje okres od lipca 2022 r. do czerwca 2023 r. Aby zapewnić pełny obraz, poniżej omówiono pokrótce zakładane cele, architekturę projektu i podejście do planowania, szczegółowo opisane w poprzednich rocznych sprawozdaniach z postępu prac. Ogólną ocenę poczynionych postępów i zidentyfikowanego ryzyka opóźnień podsumowano w części tego sprawozdania poświęconej wnioskowi.

2. ZAKŁADANE CELE

System kontroli przywozu dóbr kultury należy uruchomić najpóźniej do 28 czerwca 2025 r., ponieważ od tej daty wszystkie podmioty gospodarcze będą miały obowiązek uzyskiwania pozwolenia na przywóz lub składania organom celnym oświadczeń importera za pośrednictwem tego systemu elektronicznego, aby legalnie przywozić⁷ do Unii określone kategorie dóbr kultury.

W czerwcu 2021 r. przyjęto rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/1079 i zatwierdzono dokument koncepcyjny, po czym – w drugim kwartale 2022 r. – rozpoczęto etap opracowywania systemu kontroli przywozu dóbr kultury. Etap ten potrwa około dwóch lat, a po jego zakończeniu rozpocznie się etap trzeci. Na trzecim etapie system kontroli

---

⁴ [COM\(2021\) 358 final](#).

⁵ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/1079 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury; Dz.U. L 234 z 2.7.2021, s. 67.

⁶ [COM\(2022\) 580 final](#).

⁷ W rozporządzeniu za „przywóz” uznano objęcie towarów następującymi procedurami celnymi: dopuszczenie do obrotu; składowanie w składach celnych lub wolnych obszarach celnych; odprawa czasowa oraz końcowe przeznaczenie, w tym uszlachetnianie czynne.

przywozu dóbr kultury połączy się z systemem EU CSW-CERTEX, aby umożliwić wymianę dokumentów z systemami celnymi państw członkowskich. Zorganizowane zostaną również sesje szkoleniowe, aby zapoznać administrację z funkcjami operacyjnymi systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

Oprócz innych działań służb Komisji w dziedzinie ceł projekt dotyczący przywozu dóbr kultury również szczegółowo zaplanowano w ramach przeglądu Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.⁸. Wyciąg z planowania projektu dotyczącego przywozu dóbr kultury z Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r. przedstawiono w załączniku I do niniejszego sprawozdania (tabela 1). Kolejna aktualizacja Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych spodziewana jest przed końcem 2023 r., wobec czego wówczas zakrualizowana zostanie także karta projektu, aby odzwierciedlała ona faktyczne postępy w realizacji projektu.

Jak już wspomniano, część projektu dotyczącego przywozu dóbr kultury opracowuje się również w ramach unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie ceł, którego najważniejszym elementem jest CERTEX. Wyciąg z planowania EU CSW-CERTEX z dokumentu nr 1.13 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r. również przedstawiono w załączniku I do niniejszego sprawozdania (tabela 2).

3. ARCHITEKTURA PROJEKTU I PODEJŚCIE DO PLANOWANIA

Jak wyjaśniono analitycznie w pierwszym rocznym sprawozdaniu z postępów, architektura projektu opiera się na metodzie przewidzianej w Wieloletnim planie strategicznym dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanym w 2019 r. wraz z jego załącznikami, w tym na planie zarządzania⁹, unijnej polityce modelowania procesów operacyjnych w sektorze celnym¹⁰ oraz strategii IT¹¹. Kompleksowy plan działania wraz z głównymi etapami projektu i kluczowymi etapami pośrednimi opisano szczegółowo w załączniku II.

Choć projekt ten realizuje się na kilku poziomach jednocześnie, można go orientacyjnie podzielić na trzy główne etapy:

Etap 1 – Konceptualizacja: w pierwszej kolejności sporządza się uzasadnienie biznesowe wskazujące przesłanki realizacji projektu i potrzebne do niej środki budżetowe. Następnie realizuje się poziom 3 (modelowanie procesów operacyjnych (BPM) w zakresie wymogów dotyczących użytkownika) i poziom 4 (modelowanie procesów operacyjnych (BPM) w zakresie wymogów funkcjonalnych), których celem jest wizualne przedstawienie procesów biznesowych i szczegółowych wymogów funkcjonalnych, aby zagwarantować, że przewidywany operacyjny system informatyczny będzie funkcjonował zgodnie z przepisami. Następnie sporządza się dokument koncepcyjny zawierający bardziej szczegółowe informacje dotyczące architektury, kosztu, czasu realizacji i ryzyka projektu, a także m.in. informacje na temat jego etapów, wyników i organizacji. Dokumenty te odzwierciedlają dyskusje i treść aktu wykonawczego, który ma przygotować Komisja.

---

⁸ Zob. https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf

¹⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf

¹¹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf

Etap 2 – Opracowanie systemu: w oparciu o przepisy aktu wykonawczego oraz wymogi dotyczące użytkownika i specyfikacje funkcjonalne dla systemu opracowuje się specyfikację techniczną zawierającą opis struktury systemu. Dotyczy ona m. in. architektury, którą należy zastosować, komunikatów, które będą zgłaszane przez podmioty gospodarcze, interfejsów prowadzących do innych systemów oraz planowanych testów.

Gdy tylko projekt systemu będzie gotowy pod względem koncepcji i wyników wykazanych w tabeli 1 oraz zrealizowane zostaną etapy 1 i 3 (zob. załącznik I), rozpocznie się etap dopracowywania szczegółów i uwzględniania dodatkowych aspektów technicznych w specyfikacjach aplikacji i usług oraz w dokumentach specyfikacji technicznych systemu, stanowiących skonkretyzowanie uzasadnienia biznesowego (przygotowanego na etapie 1) i dokumentu koncepcyjnego (przygotowanego na etapie 2). System kontroli przywozu dóbr kultury zostanie zintegrowany z istniejącą platformą TRACES, a zatem pewna część istniejących specyfikacji, elementów architektury, komunikatów i elementów interfejsu zostanie wykorzystana ponownie.

Etap 3 – Rozwój i wdrażanie projektu: rozpoczyna się faza rzeczywistego rozwoju projektu IT (etap budowy), po której następuje faza przejściowa, w której poszczególnym grupom użytkowników stopniowo przedstawia się pierwsze wersje systemu kontroli przywozu dóbr kultury i przeprowadza się testy w celu zapewnienia, by do dnia 28 czerwca 2025 r. podmioty gospodarcze i właściwe organy umiały korzystać z systemu i były w tym zakresie dobrze przeszkolone. Następnie będzie miał miejsce 6-miesięczny okres nadzoru poeksploatacyjnego, w którym system będzie jeszcze dopracowywany w szczegółach, aby odpowiadał on wszelkim potrzebom operacyjnym, które mogą wyjść na jaw dopiero po obowiązkowym wprowadzeniu systemu informatycznego, oraz aby zapewnić jego sprawne działanie.

Należy zauważyć, że system kontroli przywozu dóbr kultury połączy się z administracjami celnymi państw członkowskich za pośrednictwem EU CSW-CERTEX **do 3 marca 2025 r.**, po przyjęciu rozporządzenia w sprawie unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie cel¹², aby umożliwić automatyczne kontrole celne dokumentów wydawanych w związku z przywozem dóbr kultury. Będzie to wymagało przeprowadzenia badania zgodności.

4. PRZEGLĄD POSTĘPÓW

Rozwój projektu

W okresie sprawozdawczym dokonano znaczących postępów w zakresie działań technicznych. W drugim kwartale 2022 r. rozpoczęto opracowywanie systemu kontroli przywozu dóbr kultury i stworzono jego pierwsze wewnętrzne wersje, obejmujące ogólną infrastrukturę funkcjonalną (tj. podmioty pomocnicze, dane referencyjne, użytkowników, role, indeksy wyszukiwania itd.), a także podstawowe procesy pracy (tj. procedury rejestracji/składania formularzy wymaganych przy przywozie oraz zapisu wstępnych projektów itp.).

---

¹² Po niemal 10 latach projektów pilotażowych i prawie czterech lat przygotowań i negocjacji rozporządzenie w sprawie unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie cel weszło w życie w grudniu 2022 r. i wprowadziło do prawa UE nowe ramy prawne służące poprawie wymiany informacji i współpracy cyfrowej administracji celnej z innymi organami rządowymi.

Ponieważ są już dostępne pierwsze wyniki, Komisja przeprowadziła trzy szeroko zakrojone demonstracje dla grupy projektowej, w ramach których zaprezentowała system uczestniczącym państwom członkowskim. Dotychczas koncentrowano się na rozszerzeniu podstawowych funkcji, aby objęły one wszystkie zdolności w zakresie zarządzania, jednak nacisk położono również na zdefiniowanie nowych pojęć funkcjonalnych, takich jak ułatwienia w przypadku późniejszego przywozu, wnioski o wydanie pozwolenia na przywóz wielu przedmiotów, podział wniosku o wydanie pozwolenia, czy kompendium przepisów dotyczących kontroli przywozu dóbr kultury, obowiązujących w państwach trzecich.

W pierwszym kwartale 2023 r. zaczęto ponadto pracować nad integracją EU CSW-CERTEX, tak aby – zgodnie z harmonogramem uruchomienia systemu kontroli przywozu dóbr kultury – od początku 2025 r. pozwolenia na przywóz lub oświadczenia importera udostępniano organom celnym za pośrednictwem EU CSW-CERTEX.

Metoda: podejście zastosowane do wdrożenia systemu kontroli przywozu dóbr kultury

Metoda wdrażania systemu kontroli przywozu dóbr kultury stanowi połączenie różnych metod i praktyk stosowanych przez służby Komisji w zakresie konceptualizacji, zapewniania jakości, rozwijania i wdrażania projektów. W tym kontekście, w ramach regularnych spotkań wewnętrznych i demonstracji, można omówić i wdrożyć realne funkcje, które pozwolą uniknąć zbyt rozbudowanych makiet ekranów. Planowanie adaptacyjne pozwala szybciej i elastyczniej reagować na oczekiwania i zmiany sytuacji. Aby uzyskać odpowiednie informacje zwrotne od praktyków i właściwie wdrożyć system, państwa członkowskie zostaną włączone w ten proces na zasadzie dobrowolności, gdy tylko pojawi się wersja testowa. Od czwartego kwartału 2023 r. środowisko testowe będzie dostępne dla użytkowników zewnętrznych, korzystających z generycznych profili szkoleniowych.

Planowanie na wysokim szczeblu

Funkcje systemu kontroli przywozu dóbr kultury zaklasyfikowano do następujących kategorii:

- a) „Podstawowe funkcje systemu kontroli przywozu dóbr kultury z istniejącą bazą w TRACES”: kluczowe funkcje, w przypadku których ponownie wykorzystana zostanie funkcja istniejąca;
- b) „Podstawowe funkcje systemu kontroli przywozu dóbr kultury bez istniejącej bazy w TRACES”: kluczowe funkcje, które należy opracować od podstaw;
- c) „Funkcje systemu kontroli przywozu dóbr kultury niebędące funkcjami podstawowymi”: funkcje istotne, ale nie kluczowe;
- d) „Połączenia zewnętrzne”: funkcje, które opierają się na zewnętrznych danych wejściowych;
- e) „Poza zakresem”: funkcje, które nie dotyczą pierwszej wersji systemu ICG (np. sztuczna inteligencja).

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkową dostępność w podziale na kwartały. Obecne działania koncentrują się na 8 wersjach od drugiego kwartału 2022 r. do drugiego kwartału 2024 r., z zastrzeżeniem że ich organizacja podlega ciągłemu doskonaleniu i ciągłej optymalizacji, opartym na zasadach programowania zwinnego.

Ogólny przegląd celów dotyczących dostępności												
Kategoria	2022				2023				2024			
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
A – Funkcje podstawowe z istniejącą bazą w TRACES												
B – Funkcje podstawowe bez istniejącej bazy w TRACES												
C – Funkcje niebędące podstawowymi												
D – Połączenia zewnętrzne												

Tabela 1: Ogólny przegląd celów dotyczących dostępności

Wniosek o wprowadzenie zmiany

Zgodnie z procesem zarządzania zmianą, każdą stwierdzoną zmianę rejestruje się w wykazie wniosków o wprowadzenie zmian. W trakcie działań rozwojowych i dyskusji wewnętrznych zidentyfikowano szereg zmian, które należy wdrożyć w BPM na poziomach 2–4 w ramach systemu kontroli przywozu dóbr kultury. W związku z tym aktualizuje się BPM i dokument BAC, aby odzwierciedlały one najnowszy status uwzględniający te zmiany. O tych zmianach informuje się państwa członkowskie, jednak do tej pory żadna ze zmian nie miała na nie wpływu.

Synergie zewnętrzne

W okresie sprawozdawczym Komisja ściśle współpracowała z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Międzynarodowa Rada Muzeów (ICOM), w celu zapewnienia, aby system zawierał elementy zarządzania ryzykiem, w szczególności pochodzące z czerwonych list publikowanych przez ICOM¹³ oraz przekazane przez Unesco. Ponadto zbadano inne narzędzia, które ICOM stosuje do ochrony dziedzictwa kulturowego (tj. Object ID¹⁴, Observatory¹⁵ itp.) w celu zwalczania nielegalnego handlu.

Współpraca wewnętrzna

Służby Komisji ds. cel i zdrowia odpowiadają za szereg ściśle ze sobą powiązanych obszarów polityki, wobec czego służby te ściśle ze sobą współpracują. Uzgodniono operacyjne ramy współpracy, które dalej wzmacniano w okresie sprawozdawczym dzięki stałemu monitorowaniu.

Współpraca z grupą projektową ds. digitalizacji dóbr kultury

Komisja utworzyła grupę projektową programu „Cła” ds. digitalizacji dóbr kultury¹⁶, służącą jako platforma do dyskusji – przeważnie w formie cyfrowej – między ekspertami z krajowych administracji celnych i właściwych organów (ds. kultury) państw członkowskich, którzy to eksperci posiadają doświadczenie w zakresie formalności związanych z wydawaniem pozwoleń w sprawach dotyczących dziedzictwa kulturowego. Grupa ta wspiera przygotowywanie aktu wykonawczego i pomaga służbom Komisji w określaniu parametrów

¹³ <https://icom.museum/en/resources/red-lists/>

¹⁴ <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/>

¹⁵ <https://www.obs-traffic.museum/>

¹⁶ Grupa projektowa ds. digitalizacji dóbr kultury służy jako platforma dyskusyjna, na której – przeważnie w formie cyfrowej – spotykają się eksperci z krajowych administracji celnych i właściwych organów (ds. kultury) posiadający doświadczenie w zakresie formalności związanych z wydawaniem pozwoleń w sprawach dotyczących dziedzictwa kulturowego w celu zapewnienia wsparcia przy prowadzeniu działań związanych z rozwojem systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

i opracowywaniu kryteriów specyfikacji funkcjonalnych systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

W skład grupy projektowej¹⁷ wchodzi obecnie delegaci z 15 państw członkowskich (AT, BE, BG, DK, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LV, NL, PT i RO). Grupa spotkała się już dwudziestokrotnie (sześciokrotnie w okresie sprawozdawczym 29.06.2022–28.06.2023 r.).

W tym okresie sprawozdawczym grupa projektowa badała i komentowała głównie następujące kwestie:

- Wytyczne dla właściwych organów zatwierdzających w systemie kontroli przywozu dóbr kultury rejestrację podmiotów, które można zwolnić z wymogów dotyczących zezwoleń lub oświadczeń w przypadku przywozu czasowego w celach edukacyjnych, naukowych lub badawczych. Stworzono dokument dotyczący najlepszych praktyk w celu zapewnienia, aby właściwe organy wszystkich państw członkowskich przy zatwierdzaniu takich rejestracji stosowały te same kryteria oceny.
- Zrozumienie struktury administracyjnej właściwych organów państw członkowskich i harmonizacja tej struktury z konfiguracją i koncepcją systemu kontroli przywozu dóbr kultury i systemu TRACES, aby wnioski o wydanie pozwolenia każdorazowo trafiały do odpowiedniego właściwego organu.
- Jak najlepsze zorganizowanie w systemie kontroli przywozu dóbr kultury ułatwień dla importerów w przypadku późniejszego przywozu dóbr kultury, na które wcześniej wydano pozwolenie.
- W celu utworzenia biblioteki prawa państw trzecich w ramach systemu kontroli przywozu dóbr kultury, która ma pomagać właściwym organom, organom celnym i importerom w ustaleniu, czy dane państwo trzecie wymaga certyfikacji wywozu lub zakazuje wywozu, członkowie grupy projektowej ściśle współpracowali przy opracowywaniu wzoru wpisu bibliotecznego.
- Sposób rozpatrywania w systemie kontroli przywozu dóbr kultury wniosków o pozwolenie na przywóz przesyłek zawierających wiele dóbr kultury; w oparciu o praktyczne doświadczenia właściwych organów w kontekście pozwoleń na wywóz wydawanych na mocy rozporządzenia (WE) nr 116/2009.
- Burza mózgów w celu opracowania jak najskuteczniejszej i najwydajniejszej procedury stosowanej, gdy – w stosunku do wniosku o pozwolenie na przywóz wielu przedmiotów – właściwy organ zamierza udzielić pozwolenia na przywóz niektórych z tych przedmiotów, ale odrzucić wniosek w odniesieniu do pozostałych przedmiotów.
- Aby ograniczyć liczbę pól tekstowych formularza pozwolenia na przywóz i oświadczenia importera, członkowie grupy projektowej konsultowali utworzenie wykazów wartości, których wprowadzenie usprawni gromadzenie danych statystycznych.

W związku z utworzeniem i dodaniem do systemu nowych funkcji, grupa projektowa uczestniczyła w tym okresie sprawozdawczym także w trzech demonstracjach systemu kontroli przywozu dóbr kultury przygotowanych przez zespół deweloperów i komentowała wdrożenie tych nowych funkcji.

---

¹⁷ Więcej informacji o mandacie i pracach grupy projektowej zawarto w pierwszym sprawozdaniu Komisji z postępu prac – [COM\(2020\) 342 final](#).

5. RYZYKO OPÓZNIENÍ

Ryzyko 1 – Przydział personelu

Pierwotny wniosek Komisji nie przewidywał tworzenia systemu informatycznego. Dlatego też nie przydzielono na ten cel żadnych środków. W trakcie negocjacji i na wniosek współprawodawców uwzględniono jednak w rozporządzeniu utworzenie systemu kontroli przywozu dóbr kultury, co wymagało dodatkowych, nieprzewidzianych dotychczas, środków. W trakcie końcowych politycznych rozmów trójstronnych w grudniu 2018 r. oszacowano, że zapotrzebowanie na personel ds. rozwoju IT w ramach tego sześcioletniego projektu wynosi dwa pełnoetatowe stanowiska administratorów. Od połowy lipca 2020 r. można było jednak przydzielić do tego projektu tylko jednego administratora zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ryzyko 2 – Unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie cel i ogólne priorytety rozwoju IT w dziedzinie cel

Istnieje współzależność między systemem kontroli przywozu dóbr kultury a prawidłowym wdrożeniem EU CSW-CERTEX, głównego elementu unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie cel, aby umożliwić wymianę informacji z krajowymi środowiskami jednego okienka w dziedzinie cel. Ryzyko to istnieje głównie po stronie państw członkowskich i wynika z ograniczeń zasobów, złożoności projektów i ich integracji, a także z kwestii związanych z umowami oraz ewentualnie z zamówieniami i finansowaniem. Ryzyko to należy rozpatrywać w kontekście ogólnych działań informatycznych państw członkowskich, w szczególności projektów informatycznych w ramach UKC (takich jak systemy importu), które pośrednio wpływają na ogólne wdrażanie systemu kontroli przywozu dóbr kultury. Także wojna w Ukrainie wywarła wpływ na zasoby niektórych państw członkowskich. Aby rozwiązać problemy dotyczące finansowania, zachęca się do korzystania z odpowiednich instrumentów, w tym z Instrumentu Wsparcia Technicznego.

Działania zaradcze

Wspomniane rodzaje ryzyka zgłoszono wewnętrznie.

6. WNIOSKI

Główne prace nad systemem kontroli przywozu dóbr kultury wykonane w okresie objętym niniejszym, czwartym, sprawozdaniem z postępu prac można podsumować następująco:

- Rozpoczęto opracowywanie systemu kontroli przywozu dóbr kultury i można już oglądac pierwsze podstawowe wyniki tych prac. Działają już podstawowe funkcje systemu kontroli przywozu dóbr kultury, takie jak tworzenie dokumentów, zapisywanie projektów oraz składanie lub rejestracja dokumentów w odniesieniu do wszystkich rodzajów dóbr kultury.
- Nacisk kładzie się obecnie na rozszerzenie tych podstawowych funkcji, aby objęły one wszystkie zdolności w zakresie zarządzania. Planowane działania obejmują 8 wersji wewnętrznych – od drugiego kwartału 2022 r. do drugiego kwartału 2024 r. – i są na dobrej drodze, a ich organizacja podlega ciągłemu doskonaleniu i ciągłej optymalizacji, opartym na zasadach programowania zwinnego.
- Ścisła współpraca z członkami grupy projektowej ds. cyfryzacji dóbr kultury umożliwiła postęp działań technicznych, a w kontekście regularnych posiedzeń tej grupy projektowej odbyły się trzy demonstracje systemu kontroli dóbr kultury.

- Uzgodniono i wdrożono nowe pojęcia funkcjonalne, takie jak ułatwienia późniejszego przywozu dóbr kultury, na które wydano wcześniej pozwolenie, przywóz wielu przedmiotów w ramach jednego pozwolenia, podział wniosku o wydanie pozwolenia itp.
- Stworzono funkcjonalny wzór wpisu do kompendium profili prawnych państw trzecich. Wprowadzenie do systemu kontroli przywozu dóbr kultury biblioteki prawa państw trzecich pomoże zarówno administracjom, jak i podmiotom gospodarczym w ustaleniu, czy wywóz dóbr kultury z danego państwa trzeciego podlega ograniczeniom lub zakazom.
- Rozpoczęto prace nad integracją EU CSW-CERTEX, tak aby – w wyniku uruchomienia systemu e-licencjonowania – od początku 2025 r. dokumenty z systemu kontroli przywozu dóbr kultury udostępniano organom celnym. Trwają prace nad zapewnieniem innych synergii zewnętrznych, m. in. z EORI.
- Zgodnie z kamieniami milowymi określonymi w MASP-C 2019 rozpoczęto prace nad specyfikacją aplikacji i usług oraz systemu technicznego.
- Dotychczasowe działania Komisji są zgodne z harmonogramem prac i nie zidentyfikowano żadnego poważnego ryzyka opóźnienia.

ZAŁĄCZNIK I: WIELOLETNIE PLANOWANIE STRATEGICZNE

W ramach Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zapewniono skuteczne i spójne zarządzanie projektami informatycznymi poprzez określenie zarówno ram strategicznych, jak i najważniejszych etapów pośrednich w przewidzianych prawem terminach. Państwa członkowskie ostatecznie zatwierdziły ten plan w ramach Grupy ds. Polityki Celnej w oparciu o porady udzielone przez Grupę Koordynacyjną ds. Elektronicznych Systemów Celnych (ECCG) oraz konsultacje z sektorem handlu reprezentowanym przez Grupę Kontaktową ds. Handlu. Państwa członkowskie omówiły i zatwierdziły planowanie systemu elektronicznego, które szczegółowo opisano w dokumencie nr 1.18 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.

W tabeli 1 poniżej przedstawiono wyciąg dotyczący planowania projektu dotyczącego przywozu dóbr kultury z dokumentu nr 1.18 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.

<i>Tabela 1 – Wyciąg z dokumentu nr 1.18 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.</i>		
	<i>Etapy pośrednie</i>	<i>Szacowany termin ukończenia</i>
1	Analiza biznesowa i model biznesowy	
	- Dokument dotyczący uzasadnienia biznesowego	IV kw. 2020 r.
	- Poziom 3 (BPM w zakresie wymogów dotyczących użytkownika)	I kw. 2022 r.
	- Poziom 4 (szczegółowe BPM w zakresie wymogów funkcjonalnych)	I kw. 2022 r.
2	Przepisy prawne	
	- Przyjęcie aktualnych przepisów*	II kw. 2019 r.
	- Przyjęcie przyszłych przepisów**	II kw. 2021 r.
3	Etap rozpoczęcia realizacji projektu	
	- Dokument koncepcyjny	II kw. 2021 r.
	- Decyzja o rozpoczęciu realizacji projektu	II kw. 2021 r.
4	Projekt informatyczny	
	- Specyfikacje aplikacji i usług	II kw. 2023 r.
	- Specyfikacje techniczne systemu	II kw. 2023 r.
	Etap budowy	
	- Realizacja usług centralnych	III kw. 2024 r.
	- Integracja usług w systemach krajowych	Nie dotyczy
	- Wdrażanie na szczeblu krajowym	Nie dotyczy
	Etap przejściowy	
	- Wdrożenie i wprowadzenie	IV kw. 2024 r.
- Testy zgodności	II kw. 2025 r.	
5	Działania	
	- Komisja, administracje państw członkowskich i przedsiębiorcy	II kw. 2025 r.
	- Państwa niebędące członkami UE i przedsiębiorcy spoza UE (jeżeli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Wsparcie wdrażania (szkolenie i komunikacja)	
	- Szkolenie i komunikacja opracowane na szczeblu centralnym	IV kw. 2024 r.
	- Krajowe szkolenie i komunikacja	IV kw. 2024 r.

*Aktualne przepisy odnoszą się do rozporządzenia (UE) 2019/880.

**Przyszłe przepisy odnoszą się do przepisów wykonawczych, które zostaną przyjęte zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/880.

W tabeli 2 przedstawiono wyciąg z projektu EU-CSW-CERTEX ze szczególnym wskazaniem na element 2 tego projektu obejmujący wzajemne połączenie z systemem kontroli przywozu dóbr kultury.

<i>Tabela 2 – Wyciąg z dokumentu nr 1.13 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r. – element 2 „EU CSW-CERTEX”</i>		
	<i>Etapy pośrednie</i>	<i>Szacowany termin ukończenia</i>
1	Analiza biznesowa i model biznesowy	
	- Dokument dotyczący uzasadnienia biznesowego	I kw. 2017 r.
	- Załącznik do uzasadnienia biznesowego	II kw. 2023 r.
	- Poziom 3 (BPM w zakresie wymogów dotyczących użytkownika)	I kw. 2024 r.
	- Poziom 4 (szczegółowe BPM w zakresie wymogów funkcjonalnych)	I kw. 2024 r.
2	Przepisy prawne	
	- Przyjęcie aktualnych przepisów*	Obowiązują
	- Przyjęcie przyszłych przepisów**	2021 r.
3	Etap rozpoczęcia realizacji projektu	
	- Dokument koncepcyjny	III kw. 2017 r.
	- Załącznik do dokumentu koncepcyjnego	III kw. 2023 r.
	- Decyzja o rozpoczęciu realizacji projektu	III kw. 2023 r.
4	Projekt informatyczny	
	- Specyfikacje aplikacji i usług	II kw. 2024 r.
	- Specyfikacje techniczne systemu	II kw. 2024 r.
	Etap budowy	
	- Realizacja usług centralnych	III kw. 2024 r.
	- Integracja usług w systemach krajowych	Od IV kw. 2024 r.
	- Wdrażanie na szczeblu krajowym	Od IV kw. 2024 r.
	Etap przejściowy	
	- Wdrożenie i wprowadzenie	IV kw. 2024 r.
- Testy zgodności	Od I kw. 2025 r.	
5	Działania	
	- Komisja, administracje państw członkowskich i przedsiębiorcy (Uwaga: podana data dotyczy Komisji; państwa członkowskie będą prowadziły badania zgodności od II kw. 2020 r.)	II kw. 2025 r.
	- Państwa niebędące członkami UE i przedsiębiorcy spoza UE (jeżeli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Wsparcie wdrażania (szkolenie i komunikacja)	
	- Szkolenie i komunikacja opracowane na szczeblu centralnym	Nie dotyczy
	- Krajowe szkolenie i komunikacja	Nie dotyczy

*Aktualne przepisy odnoszą się do rozporządzenia (UE) 2019/880.

**Przyszłe przepisy odnoszą się do przepisów wykonawczych, które zostaną przyjęte zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/880.

ZAŁĄCZNIK II: KALENDARIUM GŁÓWNYCH ETAPÓW PROJEKTU I KLUCZOWYCH ETAPÓW POŚREDNICH

Etap	Wynik	2019				2020				2021				2022				2023				2024				2025			
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
1. Konceptualizacja	UZA SADNIENIE BIZNE.SOWE	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 100 %								Dokument nr 1.13 (EU C.SW-CERTEX) Załącznik																			
	POZIOM 3 (BPM w zakresie wymogów dotyczących użytkownika)	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 95 %												Dokument nr 1.13 (EU C.SW-CERTEX)															
	POZIOM 4 (BPM w zakresie wymogów funkcjonalnych)	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 95 %												Dokument nr 1.13 (EU C.SW-CERTEX)															
	Rozp. 2018/888 przyjęte przez Parlament i Radę już w IV kw. 2018 r.																												
2. Opracowanie systemu	PRZYJĘCIE AKTU WYKONAWCZEGO	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 100 %																											
	DOKUMENT KONCEPCYJNY	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 100 %								Dokument nr 1.13 (EU C.SW-CERTEX)																			
	DECYZJA O ROZPOCZĘCIU REALIZACJI PROJEKTU	DECYZJA O ROZPOCZĘCIU REALIZACJI PROJEKTU Dokument nr 1.18												DECYZJA O ROZPOCZĘCIU REALIZACJI PROJEKTU Dokument nr 1.13															
	SPECYFIKACJE APLIKACJI I USŁUG	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)												Dokument nr 1.13 (EU C.SW-CERTEX)															
	TECHNICZNE SPECYFIKACJE SYSTEMU	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)												Dokument nr 1.13 (EU C.SW-CERTEX)															
	REALIZACJA USŁUG CENTRALNYCH																	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)				Dokument nr 1.13 (EU C.SW-CERTEX)							
	3. Wdrożenie i działanie	WDROŻENIE I WPROWADZENIE																	1.18				1.13						
TESTY ZGODNOŚCI																		Dokument nr 1.18											
Działanie: KOMISJA, ADMINISTRACJE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I UCZESTNICY RYNKU																		Nadzór poeksploatacyjny											
SZKOLENIA I KOMUNIKACJA OPRACOWANE NA SZCZEBLU CENTRALNYM																		Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury), dokument FAQ – 40%											
SZKOLENIA I KOMUNIKACJA NA SZCZEBLU KRAJOWYM																		Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)											

Najważniejsze daty
Działania nierozpoczęte
Działania rozpoczęte, opóźnione
Działania rozpoczęte, terminowo
Działania ukończone

Termin przedłożenia sprawozdania

Ustawowy termin na przeprowadzenie działań